

אוסף סיפורים שכג

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

בגד של תשובה (על-פי 'בעלי תשובה')

חייט פשוט היה משולם, בן העיר אפטה שבפולין. פרנסתו הייתה דחוקה, ובקושי רב הצליח להביא לחם לביתו. בני משפחתו התקיימו בצמצום ובמחסור תמידיים.

מצבו הכלכלי הרעוע העיק עליו. הוא חיפש אפיקים שירחיבו את מטה לחמו, אך כל מאמציו כשלו והנחילו לו מפח נפש.

כאשר לא היה יכול לשאת עוד את חרפת העוני, נשאוהו רגליו אל הצדיק שהתגורר בעירו, הלוא הוא ה'אוהב ישראל' מאפטה. הרבי הביט בו ברחמים, בירכו בחום והרעיף עליו דברי עידוד ונחמה.

דברי הברכה והעידוד הרימו מעט את רוחו השפופה של משולם, אך כאשר חלפו הימים ולא נראה שום שינוי, נזקק למנה נוספת של דברי חיזוק. שוב קיבלו הרבי במאור פנים, וגם הפעם לא חסך ממנו דברי עידוד ונחמה, שאוששו את משולם החייט.

נוהג זה נהפך להרגל שגרתו. משולם נתלה בתמיכה שהעניק לו הרבי כטובע הנאחז בקש. לעיתים תכופות פקד את מעון הצדיק, הרכין את ראשו בהכנעה, והתמלא תקווה וביטחון בבורא כי מצבו ישתפר וכי ישועת ה' תבוא כהרף עין.

יום אחד כאשר נכנס אל בית הרבי ניכר היה כי משולם אחר בא לכאן. אין זה אותו אדם מדוכדך ומיואש. הליכתו הנמרצת והחיוך שעל פניו העידו כי דבר מה השתנה.

ואכן, מצב רוחו של משולם היה מרומם מאוד. הוא בישר לרבי בשמחה כי לאחר מכירת הכפר הסמוך לידי בעל אחוזה אחר, נפתח לו חלון לפרנסה ברווח. בעל האחוזה החדש החליט להזמין אצל משולם את כל הבגדים הדרושים לו ולבני משפחתו.

הוא סיפר לרבי כי ההזמנות החלו לזרום, וגם התשלומים בהתאם. בחסדי שמיים הוא כבר רואה רווחים נאים על עבודתו. "כשם ששיתפתי את הרבי בצערי, אני שמח לבשר על ההטבה הגדולה שה' זימן לי", אמר בקול מתרונן.

חלפו כמה ימים ומשולם התייצב שוב בפתח חדרו של הרבי. עדכון חשוב היה בפיו לבשר לרבי: "יש שמועות שהלקוח החדש שלי הוא בעצם יהודי שהמיר את דתו".

פני הרבי הרצינו. "אבקשך לחקור את העניין לאשורו ולהודיע לי את תוצאות בדיקתך", ביקש.

ואכן, לאחר בירור יסודי התברר כי הדברים נכונים. הוא היה יהודי שפרק עול, נטש את מורשת אבותיו ואף המיר את דתו כדי להיטמע בין גויי הסביבה. האיש עשה חיל בעסקיו, עד שקנה את האחוזה הגדולה.

משולם החייט סר לבית הרבי וסיפר לו על מה שהעלה בחקירותיו. הרבי הקשיב והורה לו הוראה חד-משמעית: "היזהר שלא לתפור בעבורו בגד שיש בו שעטנז!".

החייט שמר את הדברים בליבו. ואכן, לא חלפו ימים רבים ומבית בעל האחוזה נשלח אליו אריג כדי שיתפור ממנו בגד נאה לבעל הבית. משולם בא במבוכה. דברי הרבי הדהדו

במוחו, אך החשש הגדול מפני אובדן מקור פרנסתו לא נתן לו מנוח. מאחר שלא ידע כיצד לנהוג, הניח את האריג בצד ולא התחיל במלאכת התפירה. הבד היקר היה מוטל כאבן שאין לה הופכין, בזמן שמשולם התחבט קשות מה לעשות.

עברו ימים אחדים ובעל האחוזו בא לבדוק את התקדמות העבודה. משולם שבא במצוקה התעלם משאלתו. האיש התמלא כעס עליו. "אני מבין שלא התקדמת במלאכה. אם כן, היה עליך להודיע לי על כך ולא לעכבני לשווא!", נזף בו.

החייט החל להצטדק ולהתנצל שהדבר איננו באשמתו אלא הרבי מאפטה הוא שמונע ממנו לתפור בעבור יהודי בגד העשוי מבד שיש בו שעטנז.

זעמו של האדון גבר. הוא יצא מבית החייט ופנה אל ביתו של ה'אוהב ישראל', לדרוש הסבר כיצד הרבי מהין להתערב בענייניו ולאסור על משולם החייט לתפור בעבורו בגד כאוות נפשו.

הרבי הביט בו בנחת, עד שסיים להרצות את שטף טענותיו, ואז השיב לו: "חכמינו זיכרונו לברכה אמרו כי ישראל – אף-על-פי שחטא ישראל הוא. לכאורה, מה החידוש בכך? וכי יעלה על הדעת לחשוב אחרת? האם כתוב במקום כלשהו שיהודי מומר חדל מלהיות יהודי?"

"אלא שחז"ל ביקשו לחדד את מעלתם של בני ישראל. דבריהם מכוונים לאדם כמוך, יהודי שנטש את יהדותו והמירה בדת אחרת. אתה רוצה לנתק כל קשר עם א-לוקיך ועם עמך, וסבור אתה שתצליח לעשות כן. חז"ל מבהירים אפוא שטעות בידך. עובדת היותך יהודי אינה ניתנת לשינוי. אי-אפשר לאבדה או להשתחרר ממנה, שכן היהדות היא מהותך ואינך יכול להחליף את מהותך.

"עכשיו מן הסתם תבין מדוע הוריתי למשולם להימנע מלתפור לך בגד שעטנז. אם חז"ל מגדירים אותך 'ישראל', משמע שאתה חייב בכל המצוות, ובכלל זה איסור שעטנז. כיצד אאפשר לחייט יהודי להכשיל אותך בעוון שעטנז?"

כשסיים הרבי את דבריו נותרו פניו של בעל האחוזו חתומות. ניכר היה כי הדברים חלחלו לליבו. בלי אומר ודברים יצא מבית הרבי ושב לביתו. לא חלפו ימים רבים, והאיש חזר לבית הרבי מאפטה – הפעם כדי שיורה לו דרך לתשובה שלמה.

בגיא צלמות II (הרב משה גרילק שליט"א)

היינו ארבעה ילדים קטנים שנעקרנו ממש מזרועות הורינו. אני, אחותי חוה הצעירה ממני בשנה (בת חמש, אתם מבינים!?) ועוד אח ואחות נחמה ונחום ברונו, ילדי מכרים של הוריי שהסתתרו אתם בכפר צרפתי נידח, כשהם מנסים לברוח מפני הגרמנים ומשתפי הפעולה הז'נדרמים של שלטון וישי, הנאמן לנאצים,

ההורים שלנו, אף שברחו מבלגיה אל האזורים הכפריים של צרפת, התגלו בסופו של דבר על ידי שליחי השטן. "כפי שסיפרו לי שנים רבות לאחר מכן, הם החליטו לנסות להציל לפחות את הילדים מן הגורל האכזר הצפוי להם. כך נמצאה הצרפתייה, אשר

תמורת תשלום הגון הסכימה להסתכן ולהבריח את הילדים, כלומר אותי ואת שלושת הילדים שהיו נתונים ל'פיקודי', לשווייץ. הוטל עליי להיות 'המבוגר האחראי', הילד הצעיר המוביל את הילדים למדינה ששמרה היטב על ניטרליותה ולא נקלעה למערבולת המלחמה האיומה .

קיבלתי לידי פתק, שבו רשומים היו שמות מכרים של הורינו שבשווייץ וכתובות מגוריהם, כך שאם יזכנו הקב"ה ונצליח לגנוב את הגבול ולהגיע אל מקום מבטחים, יהיה עליי (נא לזכור: בן שש!) למצוא דרך להודיע לידידים השווייצריים של הוריי, שילדי מכיריהם הגיעו". בינתיים, בדרך מחתרתית כלשהי, כך למדתי אחרי שנים רבות, הצליחו הוריי להודיע למכרני היהודים השווייצריים, שהילדים בדרך ואנו אמורים להגיע, אם כמובן לא ניתפס חלילה בידי הגרמנים בעת חציית הגבול".

אני לא זוכר כיצד הגענו אל אזור הגבול שבין צרפת לשווייץ. דומני שנסענו ברכבת בחברת האישה הצרפתייה. אני כן זוכר כיצד צעדנו על כביש שבהמשכו הזדקק מחסום, מחסום שלידו ניצב ביתן של עמדת שמירה, ובסמוך אליו התגודדו מספר שוטרים חמושים. אני זוכר שהבנתי, ששם, מן העבר השני של המחסום, נמצאת שווייץ שאליה אנחנו חייבים להגיע. גם הבנתי במוחי הקטן, שאנחנו לא יכולים פשוט לחצות את המחסום ואם אולי דמיינתי שאנו נעבור דרך המחסום, הרי שהשוטר שניצב לפתע מולנו ונשקו דרוך, דרש מאתנו בקול מאיים להתרחק מסביבות המחסום ובכלל להסתלק מן המקום. כנראה קלט מהי כוונתה של הצרפתייה, שמצאה לה מקום לטייל עם ארבעה ילדים קטנים, בדיוק ליד הגבול. אני זוכר שהאישה הצרפתייה השיבה לו בניחותא: "אנחנו סתם מטיילים באזור", ואז הובילה אותנו אל היער שהיה צמוד לכביש, הז'נדרם הפסיק, למזלנו, להתעניין בנו, ואנו חדרנו אל היער אשר בתוכו עובר הגבול שבין צרפת לשווייץ, בין מדינת הדיכוי והמרדף לארץ החופש והשלווה.

מתישהו התרחש רגע שבו היינו לבד בלי המלווה שלנו, אני זוכר את הפחד הנורא שאפף אותי פתאום. עצי היער היתמרו אל על ונראו גבוהים ביותר. קרני השמש, אם היא בכלל זרחה באותו יום, לא חדרו מבעד לצמרות העצים, כך שפילסנו את דרכנו בחשכה. הלכנו והלכנו, ארבעה ילדים קטנים, בינות לעצים, איננו יודעים מה מחכה לנו בסופו של השביל. "היינו לבד כל כך. אולי בכינו, אולי לא. אני זוכר שחלפנו על פני נחל קטן והמשכנו ללכת. כמה זמן? איני יודע. ואז אני זוכר שהגענו לאיזושהי פרשת דרכים קטנה. השביל שצעדנו עליו התפצל לשניים. עמדנו שם ארבעה ילדים קטנים וחיכינו. למה חיכינו? איני יודע. אני סבור שהיה קשה לנו להחליט אם להמשיך בשביל השמאלי או שמא לנטות אל עבר השביל הימני". העצירה, ההיסוס והתהייה, כפי שהתברר לנו לאחר מכן, היו גורליים... כי לפתע פתאום הופיע מאי שם חייל וקרא לנו בגרמנית: "בואו הנה!" הבטתי כה וכה ופחד מצמית תקף אותי. כששמעתי את השפה הגרמנית, חששתי שאולי החייל העומד מולי הוא חייל גרמני. הילדים שתחת חסותי שלחו לעברי מבט מבוהל ותוהה. מיד דאגתי להיפטר מן הפתק שהיה טמון בכיסי ובו רשומים היו השמות והכתובות שלמכרנינו

שבציריך. עד כמה שזכור לי, מזיכרוני הילדותי, בלעתי את הפתק, העלמתי אותו מהכיס, כפי שהדריכו אותי לעשות במקרה של תפיסה בידי הגרמנים. החייל התקרב אלינו והורה לנו ללכת בעקבותיו. כלום הייתה לנו ברירה? ברכנו פקו, רגלינו כשלו, וכך צעדנו אחריו. לא הרחק עמד רכב צבאי קטן. בלא אומר ודברים הוא דחף אותנו לתוכו והפלגנו בנסיעה. אני זוכר שישבתי מכוונס בתוך עצמי אחוז פחדים. הילדים הקטנים הצטנפו לצדי. האם בכיתי? אולי. כמה זמן נסע הרכב? שוב, לא יודע להשיב. לבסוף הגענו לביתן קטן, ומיד כשהוציא אותנו החייל מן הרכב, הוא דחף אותנו אל רצפת הביתן. "תורידו את הראש!" ציווה. לא הרחק משם, הבחנתי בפטרול גרמני הצועד לו לאטו, והחייל שאסף אותנו לא רצה שהוא יראה אותנו. בזיכרון מעורפל, כמדומני שהוא הסביר למי שהיה בביתן, כנראה קצין, שהוא ראה ילדים הצועדים בשביל השני, היכן שנעצרנו והתלבטנו לאן להמשיך, וזמן קצר לאחר מכן שמע יריות העולות מכיוון השביל... באותו רגע נעתקה נשימתי. או אז בדיוק התברר לי לשמחתי, שאנחנו נתונים בידי של חייל שווייצרי. אילו הייתי מחליט שנצעד בשביל השני, היינו נופלים היישר לידיהם של הגרמנים.

ושוב אנו נוסעים והפעם מגיעים אל מחנה גדול, החייל שהביא אותנו עמו, הושיב אותנו ליד שולחן כלשהו, שעמד קרוב מאוד למטבח, ונעלם. הצטנפנו מלאי פחד, שומרים על שקט, לא מעזים לפצות את הפה. עבר זמן מה. הריחות שיצאו מן המטבח עוררו את בלוטות הרעב שהיה חזק. ואז, לפתע ניגש אלינו חייל שווייצרי, הוא שאל אותנו בצרפתית מי אנחנו. ענינו לו שבאנו לכאן מצרפת, ואז הוא שאל: "אכלתם?" השבנו בשלילה. זכור לי כיצד הוא מיד נכנס למטבח, ולא עבר זמן רב עד שקיבלנו, כל אחד מאתנו, צלחת מרק הזכורה אצלי עד היום לטובה. ושוב, יסלחו לי קוראיי, אני זוכר מעט מאוד מאותו מחנה. אני זוכר שהכניסו אותנו אל צריף ארוך שהיו בו אנשים רבים, מבוגרים עם ילדים. לא היו מיטות בצריף, כי אם קש היה מפוזר על הרצפה ועליו ישנו בלילה. אותנו, הילדים שמקרוב באו, גירשו תושבי הצריף בזעף, עד שמצאנו איזו פינה לישון בה בקצה הצריף. לימים למדתי ללמד זכות על האנשים הללו, שלא גילו טיפת רחמים עלינו, ילדים צעירים ובודדים. הם היו בעצמם פליטי חרב כמונו, מרי נפש, שבדיוק באותם הימים גם הם הצליחו להבריא את הגבול.

ולמחרת אנו בציריך בבית יפה, ואנשים מכובדים עומדים מסביבנו, מחייכים ומדברים אלינו בחביבות. איך הגענו לכאן? מי הם האנשים החביבים הללו? אין לי מושג ובמשך שנים לא היה לי מושג. באותה שעה עמדנו נבוכים, והנה אחת מהנשים מספרת לנו שמפרידים בינינו. כל אחד מאתנו הולך למשפחה אחרת, המאמצת אותנו. כבר לא נהיה ביחד, ואנחנו לא מכירים את האנשים הללו. מה שהחזיק אותנו קצת בחיים מרגע הבריחה, היה העובדה שהיינו כל הזמן ביחד. ופתאום שוב עלינו להיות לבד, בעיר זרה, בלי הורים, אצל אנשים שאנו כלל לא מכירים. שום סצנה לא עזרה לנו כמובן. נפרדנו זה מזה בעל כורחנו. עד היום, יותר מפעם, אני חושב על השגחה העליונה המיוחדת שסוככה עליי בתקופה שבה הושמדו כמיליון וחצי ילדים יהודים לאחר שנות סבל וייסורים. השאלה למה אני דווקא זכיתי להינצל, מציקה לי למעשה עד היום... אבל עובדה אחת חסרה לי

בתיעוד הזה, איך נודע להם על קיומנו? הרי את הפתק, עם שמותיהם וכתובותיהם של ידידי ההורים, הרי השמדתי במו פי !

הסוד התגלה לי לאחר שלושים שנה. כאשר שהיתי בציריך במסגרת מסע הרצאות באירופה, התקשרתי לרבנית רוזנגרטן, אחת משלוש המשפחות שנמנו עם מכרי הורינו, ושאלתי אותה לפשר התעלומה הזאת והיא סיפרה לי את הסיפור הבא: "הם היו מודעים לכך שהילדים של משפחות גרילק וברונר אמורים להגיע לשווייץ. על כן הרבו לבדוק ברשימות הפליטים שהצליחו להסתנן למדינה זו והשלטונות נהגו לפרסמן. אבל למרבה הצער והדאגה, אנו לא הופענו בהן. בלבם עלתה המחשבה המפחידה, שייתכן שנתפסנו בידי הגרמנים וגורלנו נחרץ. אולי היינו, חלילה וחס, הילדים הירוויים ההם, בשביל השמאלי... והנה, באחד מימי שישי, היא נסעה לבקר חולה המאושפז בבית חולים בלוזאן, אחת מערי שווייץ. כאשר צעדה במסדרון בית החולים, היא הבחינה בפתחו של אחד החדרים בילד קטן המדבר בקול בצרפתית ופונה אל מישהו שנמצא בתוך החדר. תוך כדי שהיא חולפת במסדרון, היא שמעה אותו אומר בצער: "אני לא יודע מה יהיה. אני לא יודע מתי נכנסת השבת". גברת רוזנגרטן הבינה שמדובר בילד יהודי, נעצרה ושאלה אותו: "מי אתה?" והילד השיב לה: "מוריס (משה בצרפתית) גרילק". לרגע עמדה כהלומת רעם והתרגשה ביותר, ומיד צלצלה לציריך בשמחה ובישרה: "מצאנו את הילדים !"

איך הגענו לבית החולים? אחותי חוה שתחי' חלתה במחנה ולא רצתה בשום אופן להתפנות לבית החולים בלעדיו. הטרואומה של הבדידות רדפה אותנו, ולכן הנהלת המחנה התרצתה ושלחה אותי עמה לבית החולים. ואני, שנס משמים, 'בדיוק' שמירת שבת הטרידה את מנוחתי, ואף חלקתי בקול רם את דאגתי עם אחותי השוכבת בחדר, העליתי את השאלה בקול רם. אישה יהודייה מסוימת, והיא דווקא, מזדמנת במקרה (מה!?) 'במקרה' (!) ללוזאן ונקלעת למסדרון המחלקה ב-ד-י-ו-ק ברגע שאני משמיע את דאגתי הדתית על השבת הקרבה. וכל השאר היסטוריה.

אבל למה באירועים רבים כל כך מתפרצת המועקה הזאת של הבדידות ועולה ממסתרי הנפש? מה יש בה, בתמונת היער העבות, שהיא חוזרת על עצמה? מדוע היא מטרידה אותי ורודפת אחריי? בל נגזים, אין זה כזיכרונות הקשים והמרים של היהודים אשר סבלו בגטאות ובמחנות המוות. אבל בכל זאת, מה הרדיפה הזאת? ואולי, היא הנותנת. אולי לא רדיפה יש כאן, כי אם גם זה מחסדי הבורא יתברך עליי, שבכל פעם כאשר תמונת היער מרצדת בתודעתי, עליי פשוט לקום להודות לו, על שליווה אותי ביער ושמר עליי שלא ללכת בשביל השמאלי אל מלכודת המוות; על כי החייל השווייצר הורה לנו להרכין את הראש לבל יבחינו בנו הגרמנים שצעדו בסמוך; על שהשווייצים הצילו ארבעה ילדים יהודים; ועל שהבורא הביא את אחותי לבית חולים ונכפה עליי להיות אתה, כדי שאכריז על השבת בדיוק כאשר הרבנית רוזנגרטן תעבור לידינו. ואולי, ובגלל זה אני מפרסם את התיעוד הזה, כדי להודות שוב להשגחה העליונה שהיטיבה עמי ומיטיבה עמי ללא הרף. לא אולי – ודאי!"

בזכות מצות צדקה סיפור אמיתי שרשם הסופר יאיר וינשטוק מפיו של בעל המעשה (הופיע בגיליון 'מלאכת מחשבת')

זה היה יום כל כך יפה. השמש זרחה, הציפורים צייצו, הילדים המתוקים חייכו לקראתי בבוקר כשהערתי אותם לקראת יום הלימודים. הכל נראה מבטיח ומלא תקווה, ואני לא יכולתי לתאר לעצמי כי את היום הזה אסיים בצורה שונה לחלוטין, בלי רישיון...! ראשית, אני חייב הסבר לקוראים הנכבדים. עבודתי מחייבת אותי להשתמש כל הזמן ברכבי הפרטי, ואם כל נהג חולה-הגה יודע כי בלי האוטו הוא ממש כמו בלי רגליים, להבדיל, רח"ל. אצלי המצב חריף עוד פי כמה וכמה.

אני גר בבית שמש ומתנייד בכל בוקר לביתר, ומביתר אני ממחר לירושלים, ואחרי הצהריים אני חייב להיות בפתח תקווה לשעתיים, ובערב אני לומד עם החברותא הקבועה בבני ברק את הדף היומי... בקיצור, אצלי 'אין מצב' להיות בלי האוטו אפילו שעה אחת. האוטו הוא לא רק כמו הרגליים אצלי, אלא כלי העבודה שבלעדיו אני לא יכול אפילו לדמיין איך החיים שלי יראו. נכנסתי לרכב במצב רוח מעולה, לאחר שהבאתי את הבן לחיידר ואת הבנות הקטנות לגן, התפללתי שחרית בשטיבל הקבוע שלי, עניתי את ה'ברכו' האחרון, ולמרות שיודעי דבר טוענים כי 'עלינו לשבח' היא לא תפילת הדרך, מצאתי את עצמי מתניע את האוטו כאשר שפתי ממלמלות את הפסוק 'והיה ה' למלך על כל הארץ'. מה אני יכול לעשות, מיהרתי. על השולחן במשרד חיכה לי גל של עבודה. גל? ים! הספקתי לנסוע בדיוק שני רחובות, כאשר מונית הגיעה מאחורי. עד היום אינני יודע מה בדיוק קרה שם באותו בוקר. הייתי צריך לעשות פרסה ונהג המונית לא הבחין, או שהוא מיהר, עד היום העניין נתון לוויכוח. מכל מקום, אני 'שברתי שמאלה' והמונית פתאום נתקעה בי במלוא העוצמה. ברוך ה', אפילו לא נשרטתי. רק הייתי קצת בהלם. האוטו? זה כבר סיפור שונה לגמרי, הוא קיבל מכה הגונה שקימטה את צד המכונית בצורה מכוערת. ההלם שלי העמיק כשגיליתי כי המונית לעומתי נמצאת במצב הרבה יותר גרוע ונראית כמו אקורדיון.

גם נהג המונית יצא בחסדי שמים ללא פגע, אבל הוא השתולל מזעם וטען כי אני אשם. שוטר הגיע למקום עם ניידת וסירנה עוד בטרם הספקתי לומר 'פוליס', גילה עוינות כלפי וסימפטיה גלויה לעבר נהג המונית. "בודאי שאתה אשם" אמר בפסקנות, ולפני שקלטתי מהיכן זה נוחת עלי הכריז "אני עושה לך שלילת רישיון". "! מה?!" חשבתי שלא שמעתי טוב. השוטר חזר על דבריו באיטיות ומתוך שמחה לאיד. רשם לי דו"ח מפורט עם כמה העתקים, והודיע לי חגיגית כי רישיוני יישלל לתקופה בת שלושה חודשים. למראה יבבותי והיאוש הנורא שהחל לשאוג מגרוני, התרכז נציג החוק והסכים לתת לי ארכה בת תשעה חודשים עד למימוש השלילה". אבל לא יעזור לך כלום. בעוד תשעה חודשים רישיוןך יישלל, אתה חייב ללמוד על בשרך את הלקח".

קהל קטן התאסף סביבנו. הרבה מן הצופים טענו כי השוטר היה חד צדדי וגילה נטייה ברורה ובלתי מוסברת לנהג המונית. מה גם שחלק מהם ראו בבירור שאני כן נתתי איתות

עם הווינקר לפני שהתחלתי את סיבוב הפרסה, ולא כפי שטענו נהג המונית והשוטר. חזרתי הביתה ושכחתי מהעניין. תשעה חודשים? ילד שלם, בריה חדשה בעולמו של הקב"ה יכולה להיוולד בתשעה חודשים. אבל המחשב במטה המשטרה לא שכח... בהגיע היום מגיעה אל ביתי מעטפה ועליה מוטבע סמל לא מרנין במיוחד, במכתב המצורף למעטפה אני מוזהר כי עלי להתייצב בתחנת המשטרה בבית שמש עד ליום זה וזה ולהפקיד שם את רישיוני.

עם המשטרה לא מתחילים. גם לא חלמתי להגיש ערעור כאשר נגדי עומדות עדויות של שני עדים. על פי שנים עדים יקום דבר... הפקדתי את הרישיון בידי שוטר פלוני בתחנת המשטרה, ויצאתי לדרכי ברגל. "להתראות בעוד שלושה חודשים" לחשתי לכרטיס הפלסטיק עליו מוטבעת תמונתי הצבעונית. לא העליתי לרגע אחד במחשבתי כי לא כך בדיוק יתנהלו הדברים.

לא אומר שחיי הפכו לגיהנום. לא צריך להגזים. אבל החיים שלי בהחלט הפכו לסיוט אחד גדול. פתאום למדתי לדעת כמה קשה לנסוע בתחבורה ציבורית. התחלתי להכיר מחדש את כל המדרכות השכוחות בבית שמש ובירושלים. עצרתי מוניות בלי חשבון והלכתי המון ברגל, ונרשמו לי איחורים בכל מקום. התרגלתי. לכל דבר מתרגלים. השאלה היא רק כמה זמן זה לוקח. ואז צצה הנסיעה לבלגיה. שכחתי לציין כי אני יליד בלגיה, ומפעם לפעם אני חייב לנסוע למולדתי הישנה לכל מיני סידורים ומטלות. והעיקר, ביקור בבית ההורים שיחיו והזדמנות לקיים מצות כיבוד אב ואם מדאורייתא. הפעם, בניגוד לרוב נסיעותיי כאשר אני מגיח לבלגיה לשבוע בגפי, החלטנו אני וזוגתי שתחיה לנסוע בהרכב מלא, עם כל המשפחה. בעיקר מפני שהדבר היה בחודש אב, כולם בחופש וזו הזדמנות טובה לשלב בצרכים הפרטיים שלי גם ביקור משפחתי, ולשמח את ההורים שיראו את נכדיהם האהובים.

דיברתי עם יואב, חברי הטוב המתגורר בביתר, וסיכמנו שכיון והאוטו שלי בין כה וכה מושבת, ניסע ביחד עם ההונדה שלי לנמל התעופה ואח"כ הוא יחזיק ברכבי למשך חודש. זה נהנה וזה לא חסר. הכל היה מחושבן, רק בעיה אחת קטנה לא לקחנו בחשבון. במקום שהוא ינהג בדרך לנמל התעופה, אני ישבתי ליד ההגה. אני מודה ומתוודה שזו הייתה פזיזות וחוסר מחשבה מספקת. אבל אלו הן העובדות היבשות. נסעתי עם המשפחה מבית שמש לביתר, שם עלה יואב לרכב, ומי ביתר נסענו הישר לנמל התעופה. כיון שאני כבר ישבתי ליד ההגה, המשכתי לשבת שם, ויואב לידי. מה כבר יכול להיות. עוד נסיעה אחת קטנה וזהו. נסענו מהר, המטוס בנמל התעופה מחכה.

נהג ההונדה עצור בצד". הרמקול הזה מתכוון אלי? עיגולים שחורים צפו מול עיני וידי החלו רוקדות על ההגה ריקודי הורה סוערים. כן, המכונית הקטנה עם לוחיות הרישוי האדומות והכוכב הכחול שיש "מ" במרכזו, בהחלט משדרת אלי. עם רמקול לא ידידותי. פני החווירו כפניו של נפטר, בר מינון. מה פתאום הוא החליט להתביית עלי, כתוב על המצח שלי שאני נוסע בשלילה? בקושי הצלחתי להחנות את האוטו בצד. השוטר יורד

לו בניחותא וניגש אלי. "רישיונות בבקשה!" מה עשיתי ? ניסיתי להיתמם". רישיונות בבקשה" חוזר השוטר על דבריו כמו דיסק מקולקל. נתתי לו את רישיונות האוטו והראיתי לו את הביטוחים. הכל היה דווקא בסדר גמור. האוטו עבר טסט בזמן והוא מוחזק בידי כחוק. רק פרט אחד קטן היה חסר". ואיפה הרישיון שלך, אדוני הנהג ?" אני חושב שכוס חלב הייתה פחות לבנה מהפנים שלי. כך הרגשתי באותו רגע. אין לי, מלמלתי. אני בשלילה. השוטר התלקח כמו מדורת ל"ג בעומר. "אתה נוהג בשלילה! אהה", סינן מבין שיניו. "טוב, תבוא אתי בבקשה לתחנת המשטרה. אתה עצור והאוטו מוחרם לחודש ימים".

במושב האחורי פרצו יללות מפי הטף. "אנחנו בדרך לנמל התעופה", ניסתה רעייתי להסביר ללובש המדים". יש לנו טיסה לבלגיה בעוד שלוש שעות", היא נפנפה לעברו עם הכרטיסים כדי להוכיח את אמיתות דבריה. אך השוטר היה קשוח כפלדה. "חוק זה חוק", ענה בחדות", אתם באים אתי כעת לתחנת המשטרה. הובלנו כשור לטבח אל תחנת המשטרה, ושם לאחר אין ספור ויכוחים והפצרות, הסכים מפקד התחנה לאפשר לי להשתחרר בערבות כדי שלא נפסיד את הטיסה. פרוטוקול מפורט נרשם כדת וכדין, הרכב הוחרם לחודש, ואני הוזהרתי כי יום לאחר שובי מבלגיה בעוד שלושה שבועות (הם בדקו בכרטיס את תאריך הטיסה חזור!), עלי להתייצב בתחנת המשטרה בבית שמש, עיר מגורי, כדי להתחיל הליך של שיפוט מהיר. אחרת יהיה רע ומר והרבה יותר גרוע. כלא כבר אמרנו ?

החופש עבר כמו חלום. כולם נהנו. ההורים שלי הפיקו רוב נחת אושר מנכדיהם המתוקים, הקטנים צהלו ברוב שמחה בכל מתקני המשחקים והגנים הציבוריים. כולם היו מאושרים. גם אני, עד לגבול מסוים. זכרתי מה מחכה לי בארץ יום לאחר שאשוב, ודי היה בכך לקחת ממני את כל ההנאה גם במרומי הגלגל הענק בלונה פארק, כשהילדים צופים מגובה של עשרות מטרים בעולם למטה, וצורחים באושר מהול בפחד כאשר הגלגל עוצר בפסגה ומתנדנד באוויר שתי דקות הנה והנה כדי להגביר את האפקט ...

כל דבר טוב נגמר בסוף. החופשה הבלתי נשכחת באנטוורפן הסתיימה. הגיע יום הטיסה הביתה. נפרדנו מההורים בברכות ואיחולים וידיים מלאות מתנות פרידה ומיהרנו לנמל התעופה. אבא שיחי' היה הנהג. ולשם שינוי בארנקו שכן רישיון בלגי כשר למהדרין. נחתנו בארץ, שמנו את הכל במקום וכבר היה לילה. הילדים העייפים מן הטיסה וטלטולי הדרכים נרדמו בן רגע, ורק אני התגלגלתי על יצועי ולא הצלחתי לישון. שיפוט מהיר. נהיגה בשלילה! ראיתי מול עיני רוחי את השופט מנפנף לעברי באצבעו, יכולתי לשמוע באוזני את קולו המתכתי ואת פסק דינו המהדהד בין כתלי בית המשפט: "אני מבקש למצות את מלוא חומרת העונש עם הנאשם, למען יראו וייראו, ומטיל עליו בזאת מאסר של שנתיים ! "לפי החוק אפשר להטיל עונש מאסר בגין נהיגה בשלילה. האם להטיל עונש מאסר, כמו גם לכמה זמן, העניין נתון לשיקול דעתו של השופט. מי יהיה השופט שלי? אוי לי! זה יכול להיגמר לא טוב. מאד לא טוב.

נעשה לי רע על הלב. שפתי החלו לרחוש תפילה. אבא יקר שבשמים, אתה השופט האמתי, ואתה יודע את האמת כי גם שלילת הרישיון לא הייתה מוצדקת, ואפילו אם כן, האם אצטרך לשבת במאסר? מה יהיה עם האישה והילדים, והעבודה, והלימודים, והחברים, והבושות... ריבונו של עולם, תעשה לי נס, התפללתי בצר לי. ואז, בין שלוש לארבע בלילה. כאשר כולם נמים בשלוח ובעולמו של הקב"ה שורר שקט מבורך, ורק הצרצרים משמיעים את קולם ברמה ואילו אני מתפתל ומתגלגל מצד לצד, פתאום נזכרתי: כוח הצדקה – – – ! גדול כוח הצדקה שיכול להטות הכף מחובה לזכות. אדם נותן צדקה ואינו יודע כי באותו רגע הוא שינה את כפות המאזניים בשמים.

האמורא שמואל והחוזה בכוכבים אבלט רואים קבוצת פועלים צועדת ליד שפת האגם. אבלט הגוי אומר לשמואל כי פועל פלוני עומד למות. נחש ארסי יכיש אותו בעוד שעה קלה. אבל האיש חוזר בחיים, ולאבלט הנדהם מתברר כי באותו יום נתן הפועל את פת לחמו לחברו הרעב. בזכות הצדקה ניצל ממות והנחש שהיה צריך לנשוך אותו, מת בעצמו. שמואל מסביר לאבלט כי אמנם לפי המזל של הפועל היה צריך למות, אך ישראל הם מעל המזל וזכות המצווה הגנה עליו. עלינו נאמר "וצדקה תציל ממות" אומר שמואל לאבלט הנכרי, החוזה בכוכבים. (עיין שבת קנו). מי יודע מה ערכה של צדקה. שמעתי סיפורים לאין ספור על אנשים שהיו בכל מיני מצבים מעיקים, ותרמו כסף לצדקה וראו ישועה מהירה שלא כדרך הטבע. הדבר צף ועלה במוחי ברגעים הקשים הללו, ועל המקום נדרתי: ריבונו של עולם, הריני מתחייב בזאת לתרום 200₪ לצדקה, עבור עניי ארץ ישראל, ובקשתי שטוחה בפניך, אנא שלח לי ישועה.

לאחר דקה כבר ישנתי כמו תינוק. שלוח גדולה ירדה עלי. הגעתי לתחנת המשטרה בבית שמש. הפקיד מדפדף בניירת. "התיק שלך הועבר לירושלים". שיהיה כך. נסעתי לירושלים, בתחבורה ציבורית כמובן. הרי אני בשלילה והרכב מוחרם. הגעתי ל'בנין כלל' במרכז העיר, המעלית טיפסה בין הקומות והביאה אותי למטה המשטרה. בלב הולם ושפתיים ממלמלות תפילה אני ניגש אל היומנאי. "כן אדוני." התחלתי להסביר לו למה הגעתי לפה, ואיני יכול לשכוח את המבט מזרה האימים שעמד בעיניו ואת הניגון בעת שהטעים בחומרה: "נהגת בלי רישיון, אה?! טוב שלא הוא היה השופט, אחרת היה שולח אותי תיכף אל הגרדום..." "תלך עד קצה המסדרון, שם תיכנס לחדר האחרון מצד שמאל." נגררתי ברגליים קפואות למחצה אל החדר האחרון, אחרי הקדמה כזאת! אני מקיש בדלת ונכנס פנימה. ניגש אל אחד הפקידים-השוטרים ומתחיל לספר שוב איזה עבריין אני. מציג בפניו את ההזמנה לתחנת המשטרה. "תן לי לבדוק, רגע. מה אמרת מספר הזהות שלך?" הוא מעלה את הנתונים על צג המחשב, ופונה אלי. "לא אדוני, אין לך כלום." "מה פירוש?" "אין לך שלילה." מה זאת אומרת? זאת אומרת שאין לך שלילה. כל טוב לך אדוני, אתה יכול ללכת הביתה." זאת הייתה המנגינה הערבה ביותר ששמעתי בימי חיי. אני יורד למטה, וברחבה שלפני בנין כלל לא יכול להתאפק, שולף מכיסי את הסלולארי ומקיש בלהיטות את המספרים. 'נס!' אני שואג. 'אין לי שלילה.' זוגתי שתחי' שומעת ממני את הסיפור, אבל לא ממהרת להתלהב כמוני. "זה לא יכול להיות" היא טוענת בהגיון מפוכח.

"אנחנו חיים בעידן ממוחשב. היום הכל רשום ומתויק. בטח הייתה להם טעות ואח"כ אתה תסבול מזה. תחזור למשרד ותתבקש שיבדקו טוב טוב. " בלב כבד חזרתי לאותו חדר מאיים. אני ניגש שוב אל השוטר ואל מחשבו ומציג בפניו שוב את ההזמנה לתחנת המשטרה. סליחה שאני מבלבל לך את המוח, אבל אני לא שקט. תגיד, אין כאן איזו טעות שאחר כך אני אשלם עליה ביוקר" ? תזכיר לי את מספר הזהות שלך" הסתער השוטר על המקלדת והקיש עליה באצבע אחת. ספרה אחר ספרה. קבצי הנתונים עלו שוב על המסך. הוא קרא שם ומלמל לעצמו. "לא!" הודיע חגיגית. "לא חלה שום טעות. אין שום שלילת רישיון על שמך. יום טוב לך אדוני. " אבל זה לא יכול להיות. שללו לי את הרישיון והזהירו אותי להתייצב בתחנת המשטרה יום אחרי שאשוב מחו"ל. " השוטר החל לצחוק. "שמע אותי, כרגע אין לך שום שלילה. אבל אם אתה נורא רוצה אפשר לסדר לך שלילה מידית. רוצה " ? לא, לא. חלילה. התחלתי לסגת אחורנית. אני מוותר על התענוג. "אז אתה יכול ללכת. " נותר משהו קטן לברר. ומה עם הרישיון שנלקח ממני? איך אני אסע? רק זה חסר לי, ששוב יתפוס אותי שוטר נוהג בלי רישיון. "שמעת על משרד הרישוי?" לגם השוטר מבקבוק הקולה שלו, "גש אליהם והם יסדרו לך רישיון חדש. אתה משוחרר, ואל תבוא אלי פעם שלישית, כי אז אני אסדר לך שלילה כזאת שלא תשכח אותה לכל החיים. "

יצאתי משם כל עוד רוחי בקרבי. והכל הסתדר כמו בחלום מתוק. קבלתי רישיון חדש, וגם הרכב המוחרם חזר לידי בשעה טובה ובצורה חלקה בלי שום בעיות. העניין היה מוזר בעיני מאד. כיצד נעלם הרישום? דיברתי עם "מבין" אחד שמתמצא בנבכי הענין והלה אמר לי: "כנראה בעת שהעבירו את התיק מבית שמש לירושלים, הוא נאבד. אבל זה קורה אחת למיליון, ואתה הוא אחד ממיליון". שמא ידוע לכם למה זכיתי להיות אחד ממיליון? (הסיפור כולו אמת ונרשם כפי ששמעתיו מפי בעל המעשה. שמות, מקומות, ופרטים מזהים נוספים, טושטשו עד ללא הכר מטעמים מובנים)

לא תירא... כי ה' אלוֹקֶיךָ עִמָּךְ - הַסּוּד שֶׁל אָבָא - (פ'קודיך דרשתי.)

חמישים שנה חלפו מהיום בו ברחתי עם כל משפחתי מטריפולי בירת לוב לטורקיה, ומשם לא"י. הורי היקרים ז"ל נאלצו להותיר מאחוריהם את כל רכושם בלוב, ועלו לא"י ללא פרוטה בכיסם, עניים מרודים ממש! קיבלנו דירה קטנה ב'רמת פנקס'. רהיטים לא היו לנו, מלבד זוג מיטות ברזל מחלידות וכמה ארגזי תפוזים ששימשו ככיסאות וגם כארון אחסון... לא היה קל בכלל, אך היינו מאושרים: אנו בארץ הקודש, משאת נפשו של כל יהודי! למחרת, הלך אבא למשרד העבודה, כדי לחפש עבודה כלשהי, למען יוכל לפרנס את בני הבית הרעבים ללחם. בשובו, סיפר לנו אבא באושר על עבודה שקיבל במפעל צבאי הנמצא בלוד. אבא נאלץ לנסוע מדי יום נסיעה ארוכה ומתישה באוטובוס ישן ומקרע, במסלול מאסף שעבר דרך תחנות רבות, עד שהגיע לכביש האחורי של העיר לוד, שם היה יורד ומבוסס רגליו בשבילי עפר, בגשם שהרטיבו עד לשד עצמותיו, או בקיץ כשהחמה קופחת על ראשו, ובמשך שעה שלמה צעד, עד שהגיע עייף ומותש לשערי המפעל.

במפעל עבד עבודה פיזית מתישה עד שעת אחר - צהרים מאוחרת, ואז נאלץ לבוסס שוב בחולות שעה ארוכה, עד שהגיע לפאתי העיר לוד, שם נאלץ להמתין לאוטובוס זמן רב, כך ששב לביתנו בשעת ערב מאוחרת מאד, כשכולם ישנו! במשך שנים ארוכות ראינו את אבא רק בשבתות ובחגים! בשבת, לא ניתן היה להכיר את אבא, היהודי עמל הכפיים שאינו זוכה למנוחה במהלך השבוע. אבא היה מנהל ביד רמה את שולחן השבת, שר ואומר דברי תורה מתוקים מדבש, מספר סיפורים ומתענג על לימוד בצוותא עם כל ילד וילד. מעולם לא שמענו את אבא מדבר בשבת בדברים שאינם מקדושת השבת.

באחד הימים שמענו מאימא ע"ה על עול הפרנסה של אבינו, הצטערנו לשמוע שהאדם היקר הזה, שבטריפולי היה סוחר מצליח - וכאן נאלץ לבוסס דרכו שעות בחול, ולעבוד עבודה לא קלה כלל! לא פעם שאלנו את אבא בשבת, איך הוא מצליח להתמיד בעבודתו, חרף הקשיים, ובפרט כיצד הוא שורד ההליכה בחול הרטוב או הלוחט, שעתיים כל יום? אך אבא חיך ואמר שיש לו סוד שעוזר לו להחזיק מעמד... אך שבת היום לה' ולא כדאי לדבר מענייני עבודה...

היה זה ביום חם וקיצי במיוחד. אימא עמדה במטבחון הצר, סחטה תפוזים, והכינה עוגת שוקולד יפה ומרשימה. עוגה היה דבר נדיר אצלנו גם בשבתות, מחמת העניות הגדולה. גם מיץ תפוזים לא היה דבר ששותים בשגרה בכל יום. אימא הודיעה שהיום יש הפתעה, ולכן הולכים לישון מאוחר... בשעת ערב מאוחרת נפתחה הדלת. אבא עמד בפתח. מעולם לא ראינו את אבא כשחזר ממסעות עבודתו. הוא היה נראה כשבר כלי ממש, עייף מאד, בגדיו רטובים מזיעה ונעליו מלאות בעפר דרכים, אך פניו קורנות מאושר! אבא רחץ את פניו וידיו, התיישב בכבדות, וכשקולו רועד מהתרגשות אמר: "ילדי היקרים, שאלתם אותי איך הצלחתי לשרוד בעבודה כה קשה ומתישה, וכיצד אפשר ללכת כל יום שעתיים בחום ובקור? כעת הגיע העת לגלות את הסוד!". כל יום בדרך לעבודה אני משנן דפי גמרא בעל פה מסדר 'נזיקין' עד שאני מגיע לשערי המפעל! האמינו לי כי אני לא מרגיש את הדרך הקשה, במוחי חולפות להם הוויות אביי ורבא - והן שמוליכות את רגליי! וכך גם בדרך חזור - מילותיה המתוקות של הגמרא שרוחש פי, משכיחות ממני את העייפות, וכשאני יורד מהאוטובוס, סמוך לבית, אני חש כביכול התעוררתי מחלום מתוק... ילדים יקרים, בואו תחגגו איתי, היום זכיתי בס"ד לסיים בע"פ ג' ה'בבות' - מסכתות בבא קמא, בבא מציעא ובא בתרא. מזל טוב! התכבדו מהמטעמים לכבוד התורה!" שנים רבות המשך אבא לעבוד, ומדי פעם זכינו להישאר ערים בשעת ליל מאוחרת ולחגוג עם אבא עוד סיום מסכת בע"פ. אבא הלך לעולמו בשיבה טובה, כשהוא זוכה לראות דורות של תלמידי חכמים (סיפור מבעל המעשה)

ללמוד בישיבה בארץ ישראל (נר לשולחן שבת" יש"כ להרה"ג ק')

היה זה לפני שנתיים ימים - בחור במדינת צרפת קיבל החלטה כמה ימים לפני תחילת זמן אלול ללמוד בישיבה בארץ ישראל - נחה עליו רוח קדושה וטהרה .

כל מי ששמע על החלטתו אמר שהדבר בלתי אפשרי, אין לך דרכון, אין לך כרטיסי טיסה. להשיג מקום פנוי במטוס בשיא עונת הקיץ זה לא מצוי. סיפר הבחור: "אבל אני לא התייאשתי, קיבלתי החלטה אמיצה והאמנתי שהקב"ה יעזור לי .

כיון שהדרכון שלי אבד, על פי החוק הייתי צריך לגשת לתחנת המשטרה הסמוכה לביתי ולהודיע על כך. השוטר שקיבל אותי שאל לשם מה הגעתי למקום, הרי היום אפשר לעשות הכל דרך האינטרנט. השבתי לו שאין לנו אינטרנט בבית, מטעמי דת . השוטר התרשם מכך וטיפל בי יפה. לאחר שסיים אמר לי: 'חבל שתבזבז את זמנך היקר, שתלך למשרד הפנים, אני אשלח מהמחשב כאן בתחנה בקשה לדרכון .'.

בדרך כלל הפקת דרכון לוקחת מספר שבועות, אך הפעם זה היה שונה. כאשר הבקשה הגיעה למשרד הפנים, הכתובת שהתנוססה על המייל הייתה תחנת המשטרה. כיון שכך עשו זאת מיד באותו היום. אם המשטרה מבקשת, סימן שזה צורך חשוב, כנראה הם צריכים לשלוח סוכן למשימה דחופה "... עוד באותו יום קיבל הבחור הודעה שהדרכון מוכן. עתה הגיע שלב הטיסה. הוא התקשר למשרדי נסיעות. אך בכולם התשובה הייתה שלילית, אין מקום, אין אפשרות להשיג טיסה . כיון שכך הלך הוא בעצמו למשרד נסיעות, כאשר הם ראו שעל המסמכים התנוססה בקשת המשטרה לדרכון, סברו שיש פה סיפור סודי מאחורי הבקשה. חיש מהר דאגו לשריין לו מקום בטיסה קרובה. הבחור התחיל בארץ את זמן אלול יחד עם כל בני הישיבה!

"לְמַעַן יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדָיְךָ (כד, יט)" (הם למדו לקח-קובי לוי)

מצפצפים בטחון", כך מכנה ה"חזון איש" את אלה שעסקיהם הולכים יפה, הקופה מצלצלת, הכיסים תפוחים והחיים היפים. הללו בטוחים, בביטחון של עצמם ואף מקרקרים ומזמרים אותם בדרשות קטנות של שבע ברכות, בשיחות רעים שהכל מגובה בפסוקים וחז"לים "פרנסה משמים, הכל ממנו, הכל מידו הפתוחה ואין אדם נוגע ממה שמוכן לחברו כמלוא נימה... לא על הלחם. לבדו יחיה האדם אלא על מוצא פי ה' ". הם שְׁמִים מבטחים בקליינטורה הנאמנה הסמוכה על דוכנם, אינם מודעים לאשליית הביטחון השקופה שלהם, עד לרגע בו לפתע נעלמים הקליינטים, הקופה לא קולטת מצלצלים והכיסים מתרוקנים... חושך בעיניים, חרב עליהם עולמם. איפה הביטחון? איפה הוא הזן ומפרנס לכל?

אחד שכזה הוא אלי, בעל הקונדיטוריה השכונתית המשובחת "טורט ועוד", ואשתו שמזה 13 שנים המאפים היוצאים מתחת ידיהם, הם מעשי אמנות ממש. הכל התחיל

בעצם מהרעיון של חמותו, היא זימנה אותם אליה ואמרה: "אז ככה, אלי חזר בתשובה רק לפני שנתיים, אין לו מקצוע ולהיות שכיר זה לא בשבילי, לדעתי חסרה בשכונה שלנו קונדיטוריה והבניינים פה הולכים ונבנים, קיבלתי בנעוריי מסבתא רוזה ע"ה 10 מרשמים של עוגות טורט מדהימות, נקרא לעסק טורט ועוד, המאפים המשובחים של סבתא רוזה ונקווה שזכויותיה יעמדו לכם".

"אני צריך לחשוב על זה... יש לי רב ובלי דעת תורה אני לא אז. " החמות נהנתה מתשובתו, "אתה צדיק, ובלי ברכה מרב תלמיד חכם, העסק לא יזוז, גש לשאול". הוא ניגש אל רבו שהיה מגדולי מקרבי הלבבות שבעיר, "ההורים של אשתי מציעים לי לפתוח חנות מאפים בשכונה, אני לא מבין שום כלום באפיה, אשתי עוזרת גננת ואני נורא מבולבל, את ההשקעה הראשונית ניקח מסכום כסף יפה שקיבלנו בחתונה, מה הרב אומר?" הרב עצם עיניו ושתק, אחרי דקה שתיים פקח את עיניו ואמר: "אתה לא מבין באפיה... נו ורופא מבין ברפואה? טייס מבין בטיסה? נניח... דע לך, כל מה שמצליחים לעשות בעולם זו רק סיעתא דשמיא, כלומר אם הקב"ה רוצה הרופא ירפא, הטייס יטיס והמהנדס ינהדס, לא ירצה חלילה הכל יתמוטט ובמקום טורטים תוציא קרשים שחורים מהתנור, לך לשלום, בטח בהקב"ה והתפלל אליו שיפרנסך מידו הפתוחה, המלאה והרחבה", ברכו הרב.

ואכן העסק פרח ושגשג, ואלי מטבע הדברים הפך לבוטח גדול בהשם יתברך ולנדיב ותומך חשוב בעיקר למוסדותיו של רבו. עד לאותו בוקר קייצי אחד בו הוא נכנס לבית המדרש של רבו: "כבוד הרב, יש לי בעיה גדולה... אני חושש לעסק שלי", הרב זקף גבותיו, "הבוקר הגיע צוות עובדים לחנות ממולי הפכו אותה על פניה, הכניסו תנורים, מקררים, כסאות ושולחנות ותלו שלט ענק ומאיר "מלאכי מאפים בע"מ", זוהי חברה גדולה של מאפים שעסקיה פרוסים בארץ ושמה הולך לפניה, מולם אני מרגיש כמו בתחרות ריצה בין ארנב לצב, כבוד הרב הם יגמרו אותי... הם הולכים להוריד את מחירי העוגות לרצפה... הקליינטים לא יעמדו בניסיון ואנה אני בא? מה הרב מציע?" "הסכת ושמע מה אני מציע, מהרגע אתה מעלה את מחיר העוגות שלך ב-10% לק"ג ומודיע על כך בשלט גדול בחלון הראווה, "אמר הרב, "מרים את המחיר? מי יכנס אלי"? נזעק. "שאלת? ענית!" סיכם הרב את דבריו. חיוור כולו חזר אלי לחנותו ועשה כעצת הרב. לא חלפו שבועיים והוא שם פעמיו לבית המדרש, התיישב מול הרב ושתק, "מה עכשיו"? שאל הרב, "סליחה שאני מפריע כבוד הרב אבל ברגע זה ממש שתי חנויות לימיני עובד צוות פועלים במרץ רב, והם גם תלו שלט "אומנות העוגה מאפים יפים", זו חברה חדשה אבל רצינית מאד שהחליטה להשקיע בשכונה, כבוד הרב, אני מוקף קונדיטוריות מכל עבר... הם החליטו לחסל אותי, מה אעשה?" הרב חיך חיך של הבנה והפטיר: "תמשיך באותה טקטיקה, תעלה בעוד 10% את מחירי העוגות, ותודיע על כך במודעה מאירת עיניים. " אלי כמעט התעלף: "כבוד הרב, הם מורידים מחירים, עושים מבצעים בזיל הזול ואני ארים מחירים? אני עלול להישאר עם כל הסחורה, הרב רציני?"

כעבור שבוע הוא הגיע נבול וכבוי לבית המדרש ותר בעיניו לכיוון מושבו של הרב", פתחו עוד קונדיטוריה? גיחך הרב, "בדיוק, נפתחת מסעדה חלבית ענקית ומפוארת עם מיטב המאפים, אני מרגיש ירידה בעסקים, אשתי הציעה שאולי אכנס לעבוד כשכיר בנגריה של אבא שלה, הלב שלי לא עומד בלחץ, מה הרב מציע?" "אין כל חדש תחת השמש, עכשיו תעלה את המחיר בעוד 5 ₪ לק"ג וכתוב מודעה מתאימה, תבוא בעוד חודש ותעדכן אותי מה מתרחש, שיהיה לברכה ובשורות טובות." רק כעבור 3 חודשים נכנס אלי לבית המדרש כשפניו זוהרות ודשנות, "תראה כבוד הרב, אני המום, לא מצליח לקלוט את המציאות, ישנה עליה של 20% במכירות שלי, כל החנויות עובדות לא רע אבל אצלי הכי עמוס, זה לא היה כך בעבר. יסביר לי כבוד הרב, מדוע יעץ לי להרים את מחירי העוגות? הרי זה בניגוד לכל הגיון כלכלי". הרב הסביר לתלמידו המשתאה: "אם היית מוריד מחירים ועושה מבצעים לטובת הלקוחות, מה היית אומר לעצמך? אני איש עסקים ממולח, חכם ונבון שיוודע כיצד לתמרן ולמצוא פטנטים כדי להצליח 'כוחי ועוצם ידי', אבל מהרגע שהצעתי לך בניגוד לכל הגיון כלכלי להקפיץ מחירים נבהלת, היית בטוח שתתמוטט לחלוטין ואז באופן טבעי ונורמלי התפללת מעומק הלב להקב"ה שיושיעך ושלא ייפול מטה לחמך, ורחמנא ליבא בעי, כשליבו השבור של יהודי מסור בידיו של השם יתברך אזי ללא שום הגיון כלכלי אקדמי ושאר קשקושים הקב"ה משפיע פרנסה עוד ועוד.

אלי הנהן בראשו, הרב תאר במדויק את אופן תפילותיו וכשיצא לרחוב ספגו עיניו את הנוף הכי יפה ומלטף שבעולם הנקרא פרנסה היא רק משמים!

מוכר הגלידות (האמנתי ואזמרה)

גיא רווה, חי את הרגע, באחד משלבי חייו טס לארה"ב. משדה התעופה נסע למנהטן, חפש עבודה. הציעו לו לעסוק במכירת גלידה. לנהוג ברכב הצבעוני מגן שעשועים אחד למשנהו, להשמיע את המנגינה ולשרת את הילדים הצוהלים המכתרים את הרכב.

בוקר אחד החליט לפקוד מקום חדש. היה זה מתחם השעשועים פרטי, גדוש בילדים ובני נוער. אפשר למכור בו בלי סוף. נסע וחנה, והנה הגיע פקח: המכירות כאן רק ברישיון ובזכיון, השטח פרטי. אתה מתבקש לעזוב'. ענה כישראל: 'עוד רגע'. המכירה בעיצומה, אי אפשר לאכזב ילדים רה רבים. אבל שם לא הבינו חכמות והזעיקו משטרה. גיא שכח שתוקף אשרת השיהיה שלו פג זה מכבר. הגיעה ניידת והשוטרים דרשו מסמכים, 'זה בסדר', השיב, 'אני יוצא מיד'. אבל כבר היה מאוחר מדי. העלהו לניידת ולקחוהו לבית המעצר, הלבישוהו בבגדי אסיר, והקצו לו כלוב ברזל, מטר וחצי על מטר וחצי. מימינו, משמאלו ומולו כלובים זהים, מאוישים בעלי ראשים חומים ולבנים, ובעיקר שחורים. נותנים עוגה בבוקר, וכריך עם אומצת חזיר בצהרים. אני חזיר לא אוכל', אמר לעצמו. וזרק לפח. 'מה אתה עושה?' הרעים מולו כושי ענק. 'תוציא את האומצה ותביא לי!' 'עזוב אותך', אמר חברו, הוא יהודי! גם הם מבינים שיהודי אינו נוגע בחזיר. ומה הלאה? איש אינו יודע, לא מסתכלים עליך, אתה לא מעניין אף אחד, מי יודע מתי, יקראו לך.

באותה השעה נפתח מעיין הדמעות: א-לוקים אם אני יוצא מכאן ומגיע לארץ, הדבר הראשון שאני עושה, עוד לפני שאני מגיע הביתה, אני קונה תפילין ומניח אותן כל החיים'. הדלת נפתחה בנקישה חדה. 'בוא', ציווה השוטר. לפתע התעוררה המערכת לחיים, והגלגלים סבבו במרוצה. מבית המעצר נלקח לכלא מהגרים, ושם, בניגוד לכל התחזיות, החזירו לו את דרכנו וזימנוהו, למשפט בעוד חודש. כמה נפלא היה לראות שוב את אור השמש, לחוש את משב הרוח ולשמוע את ציוץ הציפורים בחוץ. הלך סחרחר, מבוסס מהדרור.

במשפט, נדרש להתחייב לעזוב מידידת את ארצות הברית, ובזאת שוחרר. קיים את הבטחותיו לרשויות ולבוראו. עלה על מטוס והגיע ארצה. מיד בהגיעו קנה זוג תפילין. הניח אותן מדי יום, לכך התחייב. בארץ פתח עסק להובלות. הובלות קטנות עשה ברכבו. ערב אחד יצא למועדון. שתי מעט, ולא במידה שתפריע לנהיגה, כך חשב. השוטר שעצר אותו, לא היה משוכנע בכך. ביקש לערוך לו בדיקת אלכוהול, וגיא ידע מדוע הוא מסרב. השוטר החרים את הרישיון וזימן אותו למשפט. גיא היה זקוק לרכב, זו פרנסתו, ההובלות. המשיך לתווך מהבית, אבל קורקע, רותק לביתו. היה לו זמן פנוי למכביר, העביר אותו בצפיה בהרצאות. אחת מהן נחרטה במוחו, המרצה היה נחוש והחלטי. וכך הוא התבטא: אם יש לך בעיה, הסר דאגה מלבך. השלך על ה'יבך, כולם אומרים שה' יעזור, שא-לוקים גדול. אבל יש בדיקה פשוטה כדי לברר האם הביטחון שלך בה' הוא אמיתי. האם אתה נושא את המשא על שכמך או שאכן השלכת אותו מעל צווארך ומסרת אותו לבורא.

הרעיון מצא חן בעיניו, החליט ליישמו. הוזמן לשימוע בבית המשפט. החברים יעצו לו שיקח עורך דין, אך הוא חשב אחרת: מי שיש לו בעיה זקוק לעורך דין, אבל הוא את הבעיה פרק מעליו, העביר את המשא לבורא עולם. בא לשימוע, שמע והודה. הפקיד תמה: 'איפה עורך דין הדין שלך? הוא ודאי לא היה מניח לך להודות בנהיגה בשיכרות'. אמר: למה לי עורך דין? אני מודה'. 'טוב', אמר הפקיד, וקבע תור למשפט. יידע אותו בתוצאות הודאתו: העונש יכול להגיע לחמש שנות פסילה ויותר, לצד שנה וחצי מאסר בתוספת קנס. מאיים למדי. גיא היה אמור להיות מודאג, אבל ידע שהאירוע הוא מבחן לביטחון אמיתי בבורא. איך אמר שם המרצה? אם אתה יודע שההגה בידיים טובות, אתה יכול לנמנם עד לתחנה הסופית.

בתאריך הנקוב התייצב בבית המשפט. הגיע לדלפק. 'שלום', אמר לפקידה שישבה מאחורי הדלפק, יש לי היום משפט, באיזה אולם? 'מה השם?' שאלה, הקלידה וחיפשה, 'אין משפט', דיווחה. 'אתה לא רשום', 'אז תחזירו לי את הרישיון'. 'זה לא בסמכותי, תגיש בקשה למשטרה'. בעורך דין טוב בחר, בורא העולם לצידו. הגיש בקשה למשטרה, ובינתיים הוא מרותק לביתו, ממשיך לצפות בהרצאות, שמע רעיון שמצא חן בעיניו: זוהי מעין חלוקת עבודה. ה' מקבל על עצמו להושיע, והתפקיד שלך הוא להודות לו על הישועה. איך מודים? במעשים! החליט ללבוש ציצית. כעבור שלשה חודשים מתקשרים מהמשטרה, ומזמנים אותו למשפט. שוב יעצו לו שייקח עורך דין. אבל הוא נותר שליו ושאנן, למה לו

להחליף את עורך דינו? בורא עולם הוא העורך דין שלי והוא יסדר את העניין. התייצב, והתובעת דרשה את העונש המרבי: גם נהג בשכרות וגם סירב לבדיקה. 'היכן עורך דינך? תהתה השופטת. 'למה לי עורך דין', 'ענה', 'אני מודה, מתחרט ומצטער'. השופטת הביטה בציציות שנראו על בגדיו. 'אני רואה שאתה חוזר בתשובה', אמרה. 'כן', אישר. אני מאחלת לך הצלחה בדרך החדשה. דע. נהיגה בשכרות אסורה גם על פי התורה, אני מחזירה לך את הרישיון, וקוצבת לך חודשיים מאסר על תנאי. זה חריג, פחות מהמינימום הקצוב בחוק'.

יצא מסוחרר. לה' הישועה! בלי ספק ה' מילא את חלקו. ומה אתי? במה אודה לו? השופטת אמרה שאני חוזר בתשובה, ולכן זיכתה אותי. אולי זה מה שעלי לעשות? נרשם לסמינר 'ערכים'. כיום הוא לומד בישיבת 'פתחי עולם' בירושלים. הנדודים פסקו.